

Članak 11.

Primjena drugih pravila

Ako odredbe zakona jedne od Ugovornih strana ili obveze prema međunarodnom zakonu koje već postoje ili su naknadno uspostavljene između Ugovornih strana kao dodatak ovom sporazumu sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja daju pravo investicijama investitora druge Ugovorne strane na tretman povoljniji od onog koji je dat ovim sporazumom, takva pravila će do mjere do koje su povoljnija imati prednost nad ovim sporazumom, onoliko dugo koliko trajaju.

Članak 12.

Primjena Sporazuma

Odredbе ovog sporazuma primjenjivat će se na investicije investitora jedne Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane izvršene nakon njegova stupanja na snagu, i isto tako na investicije koje, sukladno zakonima Ugovorne strane, postoje na datum kada je ovaj sporazum stupio na snagu. Međutim, odredbe ovog sporazuma neće se primjenjivati na zahtjeve koji proizilaze iz događaja koji su se desili ili zahtjeve nastale prije njegova stupanja na snagu.

Članak 13.

Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu u pismenom obliku o izvršenju internih zakonskih formalnosti koje se zahtijevaju na njenom teritoriju za stupanje na snagu ovog sporazuma. Ovaj sporazum stupit će na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi od datuma primitka posljednje obavijesti.
2. Ovaj sporazum bit će na snazi za period od dvadeset godina od datuma njegova stupanja na snagu i ostat će na snazi osim ako se ne otkaže sukladno stavku 3. ovog članka.

Članak 3.

Ova odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 014-02-601/01
11. svibnja 2001. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Predsjedništva BiH
Živko Radišić, v. r.

Za Švedsku
Anna Lindth, v. r.

Za Bosnu i Hercegovinu
dr. Jadranko Prlić, v. r.

42

Na temelju članka V. točka 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 103. sjednici održanoj, 14. lipnja 2001. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE SA ADMINISTRATIVNIM SPORAZUMOM O PROVEDBI UGOVORA O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

Ratifikuje se Ugovor o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske sa Administrativnim sporazumom o provedbi Ugovora o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske koji je potpisan u Zagrebu, 04. listopada 2000. godine na službenim jezicima Bosne i Hercegovine - bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i na hrvatskom jeziku, po dobijenoj suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na temelju Odluke PS BiH broj 24/01 od 23. svibnja 2001. godine.

Članak 2.

Tekst Ugovora glasi

UGOVOR

O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE

Bosna i Hercegovina i Republika Hrvatska

(u daljnjem tekstu: države ugovornice)

radi uredenja međusobnih odnosa na području socijalnog osiguranja sklapaju sljedeći Ugovor:

ODJELJAK I - Opće odredbe

Članak 1.

Značenje izraza

1) U ovom ugovoru znače izrazi:

1. "teritorij"

3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj sporazum na kraju početnog perioda od dvadeset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog sporazuma, odredbe čl. 1. do 12. ovog sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od dvadeset godina od dana prestanka.
5. Stupanjem na snagu ovog sporazuma, Sporazum od 10. studenoga 1978. godine između Vlada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Kraljevine Švedske o uzajamnoj zaštiti investicija, prestaje u odnosu na Bosnu i Hercegovinu i Švedsku.
6. Ovaj sporazum može biti izmijenjen pismenim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koja izmjena stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog sporazuma.
7. Ovaj sporazum će se primjenjivati bez obzira na to da li između Ugovornih strana postoje diplomatski ili konzularni odnosi.

U POTVRDU OVOGA potpisani predstavnici, propisno za to ovlaštene, potpisali su ovaj sporazum.

SACINJENO u duplikatu u Štokholmu 11. listopada 2000. godine, na švedskom, bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja u tumačenju, engleski tekst bit će mjerodavan.

- a) u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Federalno ministarstvo zdravstva,
- Federalno ministarstvo socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica;
  - b) u Republici Srpskoj:
- Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite,
- Ministarstvo za pitanje boraca, žrtava rata i rada;
- u odnosu na Republiku Hrvatsku:
- Ministarstvo rada i socijalne skrbi,
- Ministarstvo zdravstva;
5. "nadležni nositelj"
- ustanova kod koje je osoba osigurana u času podnošenja zahtjeva za davanje, ili kod koje ima pravo na davanje ili bi ga imala da boravi na teritoriju države ugovornice u kojoj je bila posljednji put osigurana;
  6. "nositelj"
- ustanova nadležna za provedbu pravnih propisa iz članka 2. stavka 1. ovog ugovora;
  7. "tijelo za vezu"
- tijelo zaduženo od nadležnih tijela za održavanje izravne, međusobne veze i posredovanja između nadležnih nositelja država ugovornica radi učinkovite provedbe ovog ugovora;
  8. "zaposlenik"
- zaposlena osoba ili osoba samostalnog zanimanja kao i osoba osigurana na osnovi vlastite djelatnosti prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora;
  9. "osiguranik"
osoba koja je osigurana ili je bila osigurana, prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora;
  10. "član obitelji"
- osoba određena ili priznata kao takva, prema pravnim propisima koji se primjenjuju;
  11. "prebivalište"
- mjesto u kojem osoba prebiva i u kojem je prijavljena u skladu s odgovarajućim pravnim propisima;
  12. "boravak"
- boravak na teritoriju jedne države ugovornice osobe koja ima prebivalište na teritoriju druge države ugovornice;
  13. "razdoblje osiguranja"
- razdoblje plaćanja doprinosa, zaposlenja ili profesionalne djelatnosti, kao i svako drugo razdoblje koje je određeno ili priznato kao razdoblje osiguranja, te razdoblje posebnog staža koje se odnosi na razdoblje prije 1. siječnja 1965. priznato prema pravnim propisima država ugovornica.
  14. "osigurani slučaj"
- rizik na temelju kojega se ostvaruju prava prema pravnim propisima država ugovornica iz članka 2. ovog ugovora;
  15. "davanje u naravi"
- zdravstvena zaštita i drugo nenovčano davanje koje se sastoji od davanja dobara ili pružanja usluga, prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora;
  16. "hitno davanje u naravi"
- zdravstvene usluge koje se ne mogu odgoditi, a da život i zdravlje osobe ne bude ozbiljno ugroženo;
  17. "davanje u novcu"
- mirovine i druga novčana davanja, uključujući sve njihove dijelove te sve povisiće, i dodatke, prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora;
- 2) U ovom ugovoru ostali izrazi imaju ono značenje koje im pripada, prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora.

Članak 2.

Pravni propisi na koje se Ugovor odnosi

- 1) Ovaj se Ugovor odnosi na pravne propise u Bosni i Hercegovini o:
    1. zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju,
    2. mirovinskom i invalidskom osiguranju,
    3. osiguranju za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti,
    4. osiguranju za slučaj nezaposlenosti.
- u Republici Hrvatskoj o:

1. zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti,
  2. mirovinskom i invalidskom osiguranju,
  3. osiguranju za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti,
  4. osiguranju za slučaj nezaposlenosti;
- 2) Ovaj se Ugovor odnosi na sve pravne propise kojima se mijenjaju ili dopunjavaju pravni propisi navedeni u stavku 1. ovoga članka.

Članak 3.

Osobe na koje se Ugovor primjenjuje

Ovaj se Ugovor primjenjuje na:

- a) osobe za koje vrijede ili su vrijedili pravni propisi jedne ili objiju država ugovornica;
- b) druge osobe koje prava izvode od osoba navedenih pod a).

Članak 4.

Jednaka primjena

Ako ovaj ugovor ne određuje drukčije, pri primjeni pravnih propisa jedne države ugovornice, državljani druge države ugovornice izjednačeni su s njezinim državljanima.

Članak 5.

Izjednačenost teritorija

- 1) Osobama koje imaju pravo na davanje u novcu, prema pravnim propisima država ugovornica iz članka 2. ovog ugovora, nadležni nositelj će ta davanja isplaćivati u cijelosti, dok prebivaju na teritoriju jedne od država ugovornica.
- 2) Državljanima druge države ugovornice, koji su pravo na davanje ostvarili u prvoj državi ugovornici a koji prebivaju u trećoj državi, davanja u novcu prema pravnim propisima iz članka 2. ovog ugovora, isplaćivat će prva država ugovornica pod istim uvjetima kao i svojim državljanima koji tamo prebivaju.

Članak 6.

Dobrovoljno osiguranje

- 1) Radi pristupa dobrovoljnom osiguranju, predviđenom pravnim propisima jedne države ugovornice, razdoblja osiguranja i s njima izjednačena razdoblja, navršena prema pravnim propisima te države ugovornice, zbrajaju se, ako je to potrebno, s razdobljima osiguranja i izjednačenim razdobljima, navršenim prema pravnim propisima druge države ugovornice, pod uvjetom da se ne poklapaju.
- 2) Ako je, pravnim propisima jedne države ugovornice, radi pristupa produženom osiguranju, propisan uvjet prethodnog staža osiguranja, taj se uvjet smatra ispunjenim ako je potrebni staž osiguranja navršen u odgovarajućoj vrsti osiguranja, prema pravnim propisima druge države ugovornice.

ODJELJAK II - Odredbe o pravnim propisima koji se primjenjuju

Članak 7.

Opće pravilo osiguranja

Obveza osiguranja zaposlene osobe određuje se prema pravnim propisima države ugovornice na čijem teritoriju je osoba zaposlena, ako odredbama čl. 8. i 9. ovog ugovora nije drukčije utvrđeno.

Članak 8.

Izuzeci od općeg pravila osiguranja

- 1) Osoba zaposlena kod poslodavca sa sjedištem u jednoj državi ugovornici, koja obavlja poslove u drugoj državi ugovornici u ograničenom vremenskom razdoblju, ostaje osiguranik prve države ugovornice, ako obavljanje njene djelatnosti na teritoriji druge države ugovornice vremenski ne potraje duže od 24 mjeseca. Ako se obavljanje takve djelatnosti mora produžiti za razdoblje duže od predviđena 24 mjeseca, primjena pravnih propisa države ugovornice u kojoj poslodavac ima sjedište, moći će se iznimno, na zajednički zahtjev zaposlenika i poslodavca, produžiti za još 24 mjeseca, uz pristanak nadležnog tijela države ugovornice u kojoj se djelatnost obavlja.
- 2) Osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost na teritoriju jedne države ugovornice i odu na teritorij druge države ugovornice

da bi za kraće vrijeme obavljale samostalnu djelatnost, ostaju osigurane prema pravnim propisima prve države ugovornice, ako njihov boravak na teritoriju druge države ugovornice ne prijeđe 12 mjeseci. Ako bi se navedena djelatnost produžila, iz nepredviđenih razloga, preko 12 mjeseci, primjena pravnih propisa prve države ugovornice može se produžiti za još 12 mjeseci, uz pristanak nadležnog tijela države ugovornice na čijem se teritoriju djelatnost privremeno obavlja.

- 3) Na osobe koje putuju u službi poslodavca koji se bavi zračnim, cestovnim ili željezničkim prometom, primjenjuju se isključivo pravni propisi države ugovornice na čijem je teritoriju sjedište poslodavca.
- 4) Osobe zaposlene kod poslodavaca, koji pružaju usluge na području telekomunikacija, prijevoza putnika i robe u željezničkom, cestovnom i zračnom prometu i na bilo kojim drugim sličnim poslovima i koji imaju sjedište na teritoriju jedne države ugovornice, a koje obavljaju svoju djelatnost na teritoriju druge države ugovornice, u podružnici ili stalnom zastupništvu, ostaju pod primjenom pravnih propisa države ugovornice na čijem je teritoriju sjedište poslodavca.
- 5) Na posadu broda, kao i na druge osobe zaposlene na brodu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.
- 6) Na osobe koje obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravka ili nadzora broda u vrijeme dok se on nalazi u luci druge države ugovornice primjenjuju se pravni propisi države ugovornice u kojoj je luka.
- 7) Osobe zaposlene u državnim i javnim službama, službeni predstavnici i s njima izjednačene osobe jedne države ugovornice, koje se zbog obavljanja svoje djelatnosti upućuju na teritorij druge države ugovornice, zajedno s članovima svoje obitelji, ostaju osiguranci države ugovornice koja ih šalje.

Članak 9.

Obvezno osiguranje osoba zaposlenih u diplomatskim misijama i konzularnim uredima

- 1) Članovi diplomatskih misija i konzularnih ureda, izuzeti su, s obzirom na službu koju obavljaju za državu šiljateljicu, od primjene pravnih propisa koji vrijede u državi primateljici, uz iznimku odredbe stavka 3. ovoga članka. Isto vrijedi i za članove njihovih obitelji koji s njima žive u zajedničkom kućanstvu, ako nisu državljani države primateljice.
- 2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i na privatnu posluđu koja je isključivo u službi člana diplomatske misije ili konzularnog ureda, uz uvjet da te osobe nisu državljani države primateljice niti imaju prebivalište u toj državi, te da se na njih primjenjuju pravni propisi o socijalnom osiguranju koji su na snazi u državi šiljateljici ili u nekoj trećoj državi.
- 3) Član diplomatske misije ili konzularnog ureda u čijoj su službi osobe na koje se ne primjenjuje izuzeće predviđeno u stavku 2. ovoga članka, obavezan je poštovati obveze koje poslodavcu nameću pravni propisi o socijalnom osiguranju države primateljice.
- 4) Iznimno od odredbe st. 1. i 2. ovoga članka, osobe koje su državljani države primateljice mogu, u roku od tri mjeseca od dana preuzimanja službe, odnosno u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog ugovora, izabrati primjenu pravnih propisa države šiljateljice.

Članak 10.

Izuzeće od odredaba o obvezi osiguranja

Na zajednički zahtjev zaposlenika i njegovog poslodavca, nadležna tijela država ugovornica mogu dogovoriti i druge iznimke od članka 7. ovog ugovora, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.

ODJELJAK III - Posebne odredbe

POGLAVLJE 1. Bolest i majčinstvo

Članak 11.

Zbrajanje razdoblja osiguranja

Razdoblja osiguranja, navršena prema pravnim propisima obiju država ugovornica, zbrajaju se, ako je to potrebno za stjecanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uvjetom da se ne poklapaju.

Članak 12.

Davanje u naravi

- 1) Osoba koja ispunjava uvjete za pravo na davanje u naravi, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ima pravo na zdravstvenu zaštitu za vrijeme njenog prebivališta na teritoriju druge države ugovornice, prema pravnim propisima koji vrijede za nositelja njenog prebivališta, isto kao da je kod njega osigurana, a u trajanju određenom pravnim propisima koji vrijede za nadležnog nositelja na čiji se teret zaštita pruža:
- 2) Osoba koja ispunjava uvjete za pravo na davanje u naravi, prema pravnim propisima jedne države ugovornice ima pravo na hitno pružanje zdravstvene zaštite od strane nositelja njenog boravka a na teret nadležnog nositelja pod uvjetom da:
  1. boravi na teritoriju druge države ugovornice na osnovi članka 8. stavka 1. 2. i 7. i članka 9. ovog ugovora, ili
  2. njezino stanje za vrijeme boravka na teritoriju druge države ugovornice, zahtjeva hitno pružanje zdravstvene zaštite, a osoba nije otišla u drugu državu ugovornicu radi liječenja.
- 3) Odredbe stavka 1. ovoga članka jednako se primjenjuju i na članove obitelji navedenih osoba. Za članove obitelji osoba iz stavka 2. ovoga članka koje borave na teritoriju druge države ugovornice potrebna je suglasnost nadležnog nositelja.
- 4) Za odobrenje korištenja proteza, pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti, potrebna je suglasnost nadležnog nositelja, osim kad je pružanje tih usluga neodgodivo, jer bi u protivnom bio ozbiljno ugrožen život ili zdravlje osoba iz s. 1., 2. i 3. ovoga članka.

Članak 13.

Davanje u novcu

- 1) U slučajevima iz članka 12. ovog ugovora davanje u novcu odobrava nadležni nositelj, prema pravnim propisima koje on primjenjuje.
- 2) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, visina davanja u novcu ovisi o broju članova obitelji, nadležni nositelj uzima u obzir i članove obitelji koji imaju prebivalište na teritoriju druge države ugovornice.

Članak 14.

Korisnici mirovina

- 1) Na korisnika mirovine, ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice koji ima prebivalište na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi te druge države ugovornice i pruža zdravstvena zaštita, kao da je pravo na mirovinu ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nositelja.
- 2) Korisnik mirovine, ostvarene prema pravnim propisima obiju država ugovornica, ima pravo na zdravstvenu zaštitu prema pravnim propisima i na teret one države ugovornice na čijem teritoriju ima prebivalište.
- 3) Korisnik mirovine iz stavka 2. ovoga članka, s prebivalištem na teritoriju jedne države ugovornice, čije stanje, za vrijeme boravka na području druge države ugovornice, zahtjeva hitno pružanje zdravstvenih usluga, ima pravo na te usluge, prema pravnim propisima i na teret nositelja druge države ugovornice.
- 4) Odredbe st. 1., 2. i 3. ovoga članka jednako se primjenjuju i na članove obitelji korisnika mirovine.

Članak 15.

Nositelj koji pruža davanja u naravi

U slučaju iz čl. 12. i 14. ovog ugovora davanja u naravi pruža: u Bosni i Hercegovini:

- a) u Federaciji Bosne i Hercegovine:
- organizacijska jedinica nadležnog kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja;
- b) u Republici Srpskoj:
- nadležna organizacijska jedinica Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske;
- u Republici Hrvatskoj:
- mjesno nadležni područni ured Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Članak 16.

Naknada troškova

- 1) Nadležni nositelj naknada, nositelju koji je pružio davanje, utrošene svote u skladu s člankom 12. i člankom 14. st. 1. i 4. ovoga ugovora osim administrativnih troškova.
- 2) Tijela za vezu država ugovornica mogu dogovoriti paušalno plaćanje za sve slučajeve ili za određene skupine slučajeva, umjesto pojedinačnog obračuna troškova.

POGLAVLJE 2. Invalidnost, starost i smrt

Članak 17.

Zbrajanje razdoblja osiguranja

- 1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice stjecanje, očuvanje ili ponovno priznanje prava na davanje u novcu, uvjetovano navršenjem određenog razdoblja osiguranja, nositelj te države ugovornice uzima u obzir, ako je to potrebno i razdoblje osiguranja, navršeno prema pravnim propisima druge države ugovornice, kao da je navršeno prema pravnim propisima koje on primjenjuje, pod uvjetom da se to razdoblje ne poklapa s razdobljem osiguranja prve države ugovornice.
- 2) Pri primjeni stavka 1. ovoga članka, razdoblje osiguranja koje se, prema pravnim propisima druge države ugovornice računa s dužim trajanjem od kalendarskog, uzima se u obzir u stvarnom kalendarskom trajanju.
- 3) Osiguraniku - državljaninu jedne od država ugovornica koji i pored primjene stavka 1. ovoga članka, ne ispunjava uvjete za stjecanje prava na davanje u novcu, nadležni nositelj uzima u obzir i razdoblje osiguranja navršeno u trećoj državi sukladno ugovoru o socijalnom osiguranju sklopljenim s tom trećom državom.
- 4) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, pravo na određeno davanje u novcu uvjetovano navršenjem razdoblja osiguranja u određenom zanimanju, odnosno poslu ili u zanimanju za koje postoji poseban sustav, nositelj te države ugovornice uzima u obzir i razdoblje osiguranja, koje je prema pravnim propisima druge države ugovornice, navršeno u istom zanimanju, odnosno poslu ili u odgovarajućem sustavu.
- 5) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, za ostvarivanje prava na davanje u novcu mora biti navršeno razdoblje osiguranja u određenom razdoblju, to se razdoblje produžava odgovarajućim razdobljem osiguranja, odnosno postojanjem određenog činjeničnog stanja (korištenje mirovine, davanje za slučaj bolesti, nesreće na poslu, nezaposlenosti i dr.) u drugoj državi ugovornici.

Članak 18.

Razdoblje osiguranja kraće od 12 mjeseci

- 1) Ako je ukupno razdoblje osiguranja s obveznim plaćanjem doprinosa, koje se prema pravnim propisima jedne države ugovornice uzima u obzir za obračunavanje davanja u novcu, kraće od 12 mjeseci nadležni nositelj te države ugovornice, ne odobrava davanje u novcu, prema pravnim propisima te države ugovornice osim u slučaju kada, prema tim pravnim propisima, postoji pravo na davanje u novcu samo na osnovi toga razdoblja osiguranja.
- 2) Razdoblje osiguranja iz stavka 1. ovoga članka na osnovi kojega nadležni nositelj jedne države ugovornice ne odobrava davanje u novcu, uzima u obzir nadležni nositelj druge države ugovornice za stjecanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava

na davanje u novcu, kao i određivanje njegove visine, kao da je to razdoblje navršeno prema njegovim pravnim propisima.

Članak 19.

Utvrđivanje samostalnog davanja u novcu

Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, postoji pravo na davanje u novcu i bez primjene članka 17. ovoga ugovora nadležni nositelj te države ugovornice utvrđuje davanje u novcu isključivo na osnovi razdoblja osiguranja koje se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

Članak 20.

Obračun razmjernog dijela davanja u novcu

- 1) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, postoji pravo na davanje u novcu samo uz primjenu članka 17. ovoga ugovora, nadležni nositelj te države ugovornice utvrđuje davanje u novcu na taj način što:

1. najprije izračunava teorijsku svotu davanja u novcu, koja bi pripadala da je ukupno razdoblje osiguranja, navršeno prema pravnim propisima obiju država ugovornica, koje se uzima u obzir za izračun davanja, navršeno prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Svota davanja u novcu koja ne zavisi od dužine razdoblja osiguranja takodjer se uzima kao teorijska svota;
2. zatim od teorijske svote iz točke 1. ovoga stavka izračunava razmjerni dio svoga davanja tako, da razdoblje osiguranja navršeno isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje podjeli s ukupno zbrojenim razdobljem osiguranja, koje se prema točki 1. ovoga stavka uzima u obzir za obračun davanja u novcu;
3. u slučaju kada je ukupno razdoblje osiguranja koje se uzima u obzir primjenom članka 17. ovoga ugovora, duže od najdužega razdoblja osiguranja, na osnovi kojega se prema pravnim propisima jedne države ugovornice utvrđuje visina davanja u novcu, nadležni nositelj te države ugovornice, od teorijske svote iz točke 1. ovoga stavka utvrđuje svotu davanja razmjerno razdoblju osiguranja navršenom prema pravnim propisima te države ugovornice i njenome najdužem razdoblju osiguranja na osnovi kojega se utvrđuje visina davanja u novcu.

- 2) Nadležni nositelj jedne od država ugovornica neće primijeniti odredbe stavka 1. ovoga članka u slučaju kada je prema pravnim propisima koje on primjenjuje moguće utvrđivanje iste ili veće svote davanja u novcu samo na osnovi razdoblja osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

- 3) Ako se, prema pravnim propisima, jedne države ugovornice svota davanja u novcu obračunava na osnovi zarade ili osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom razdoblju, nadležni nositelj uzima u obzir zaradu, ili osnovicu osiguranja, odnosno uplaćeni doprinos isključivo iz razdoblja osiguranja navršenog prema pravnim propisima te države ugovornice.

Članak 21.

Smanjenje, ukidanje i obustava isplate davanja

- 1) Neovisno o pravnim propisima dviju država ugovornica o ukidanju, smanjenju ili obustavi isplate mirovine zbog stjecanja prava na dvije ili više mirovina, korištenje starosne ili invalidske ili obiteljske mirovine ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ne utječe na pravo osobe da istodobno koristi bilo koju vrstu mirovine ostvarene prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- 2) Ako obavljanje neke djelatnosti, koja donosi prihod ili određeno obvezno osiguranje, ima pravni učinak na određena davanja iz socijalnog osiguranja, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, odgovarajuća djelatnost ili odgovarajuće obvezno osiguranje u drugoj državi ugovornici ima isti pravni učinak.
- 3) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice visina davanja iz socijalnog osiguranja ovisi o visini drugih prihoda dotične osobe, nadležni nositelj te države ugovornice uzima u

obzir i visinu mirovine koja se osobi isplaćuje prema pravnim propisima druge države ugovornice.

Članak 22.

Neistovremeno ispunjavanje uvjeta za mirovinu

- 1) Ako, uzimajući u obzir odredbe članka 17. ovoga ugovora, nisu istodobno ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na davanje prema pravnim propisima obiju država ugovornica pravo na davanje određuje nadležni nositelj svake države ugovornice posebno, u vrijeme kada su ispunjeni uvjeti prema njenim pravnim propisima.
- 2) Na davanje ostvareno prema stavku 1. ovoga članka prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ne utječe kasnije stečeno davanje, prema pravnim propisima druge države ugovornice.

POGLAVLJE 3. Nesreća na poslu i profesionalna bolest

Članak 23.

Nesreća na putu do posla

- 1) Osoba s prebivalištem na teritoriju jedne države ugovornice koja na najkraćem putu radi stupanja na posao na osnovi ugovora o radu u drugoj državi ugovornici, pretrpi nesreću ima pravo na davanja na osnovi nesreće na poslu, prema pravnim propisima i na teret nositelja druge države ugovornice.
- 2) Odredba stavka 1. ovoga članka se primjenjuje i u slučaju nesreće koju osoba, pretrpi neposredno, po isteku ugovora o radu, na putu do prebivališta.

Članak 24.

Davanja u naravi

- 1) Na osobe koje na osnovu nesreće na poslu ili profesionalne bolesti imaju pravo na zdravstvenu zaštitu, za vrijeme dok imaju prebivalište na teritoriju druge države ugovornice, jednako se primjenjuju odredbe članka 12. st. 1. i 4. ovoga ugovora.
- 2) Na osobe iz stavka 1. ovog članka koje imaju pravo na zdravstvenu zaštitu za vrijeme dok borave na teritoriju druge države ugovornice jednako se primjenjuju odredbe članka 12. st. 2. i 4. ovoga ugovora.
- 3) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka zdravstvenu zaštitu pruža:

u Bosni i Hercegovini:

- a) u Federaciji BiH - organizacijska jedinica nadležnog kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja;
- b) u Republici Srpskoj - nadležna organizacijska jedinica Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

u Republici Hrvatskoj - mjesno nadležni područni ured Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje;

- 4) Na naknadu troškova, nastalih prema stavku 1. i 2. ovoga članka, primjenjuju se odredbe članka 16. ovoga ugovora.

Članak 25.

Profesionalne bolesti

- 1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice uvjetovano time da je bolest prvi put liječnički utvrđena na teritoriju te države ugovornice, smatra se da je taj uvjet ispunjen, ako je ta bolest prvi put utvrđena na teritoriji druge države ugovornice.
- 2) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uvjetovano time da je obavljanje djelatnosti koja je izazvala tu bolest trajalo određeno vrijeme, nadležni nositelj te države ugovornice ako je to potrebno, uzima u obzir i razdoblje obavljanja takve djelatnosti, u skladu s pravnim propisima druge države ugovornice.

Članak 26.

Davanje u novcu

- 1) Davanje u novcu za slučaj nesreće na poslu ili profesionalne bolesti odobrava, prema svojim pravnim propisima, nositelj države ugovornice na čijem teritoriju je nastala nesreća na poslu, odnosno posljednji put obavljana djelatnost koja je izazvala profesionalnu bolest.

- 2) Ako osoba, koja je na osnovi profesionalne bolesti primala ili prima davanje u novcu na teret nositelja jedne države ugovornice, zbog pogoršanja bolesti uzrokovane obavljanjem djelatnosti koja je prema pravnim propisima druge države ugovornice izazvala profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nositelju druge države ugovornice, nositelj prve države ugovornice i dalje snosi troškove davanja, prema svojim pravnim propisima, bez obzira na pogoršanje. Nositelj druge države ugovornice odobrava davanje u novcu u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja i davanja u novcu koje bi, na osnovi nastupanja te bolesti, pripadalo, prema njegovim pravnim propisima.

Članak 27.

Obavješćavanje o nesreći na poslu diplomatske misije ili konzularnog ureda

O nesreći na poslu, koja se dogodi državljaninu jedne države ugovornice, zaposlenom na teritoriju druge države ugovornice, a uzrokovala je ili bi mogla uzrokovati smrt zaposlenika, nadležni će nositelj, bez odgađanja, obavijestiti diplomatsku misiju ili konzularni ured prve države ugovornice čiji je državljanin unesrećen.

POGLAVLJE 4. Nezaposlenost

Članak 28.

Uvjeti za priznanje naknade za nezaposlenost

- 1) Radi stjecanja i trajanja prava na davanje, razdoblja zaposlenja koja podliježu obvezi plaćanja doprinosa, navršena prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uzimaju se u obzir i prema pravnim propisima druge države ugovornice, ako je nezaposlena osoba u onoj državi ugovornici u kojoj ostvaruje pravo na takvo davanje, u posljednjih 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva, bila zaposlena, plaćajući doprinose za osiguranje za slučaj nezaposlenosti, ukupno najmanje 6 mjeseci, bez povrede propisa o zapošljavanju stranaca.
- 2) Uvjet minimalnog razdoblja zapošljavanja od 6 mjeseci, utvrđen u stavku 1. ovoga članka, ne vrijedi za one nezaposlene osobe čije je zaposlenje bilo predviđeno na duži rok, ali je završeno bez njihove krivnje, prije navršenih 6 mjeseci.
- 3) Trajanje primanja naknade smanjuje se za ono razdoblje za koje je nezaposlena osoba u drugoj državi ugovornici, unutar posljednjih 12 mjeseci, prije dana podnošenja zahtjeva, već primala novčanu naknadu zbog nezaposlenosti.

ODJELJAK IV - Razne odredbe

Članak 29.

Sporazum o provedbi Ugovora

- 1) Način primjene ovog ugovora utvrdit će nadležna tijela (članak 1. stavak 1. točka 4.), posebnim sporazumom koji će stupiti na snagu istodobno kada i ovaj ugovor.
- 2) Sporazumom iz stavka 1. ovoga članka nadležna tijela određuju tijela za vezu, radi lakše primjene Ugovora osobito zbog uspostave jednostavnog i brzog povezivanja nositelja.

Članak 30.

Administrativna i pravna pomoć, liječnički pregledi

- 1) Nadležna tijela će se međusobno izvješćavati o:
  1. svim poduzetim mjerama radi primjene ovog ugovora;
  2. praktičnim teškoćama pri primjeni odredaba ovog ugovora;
  3. svim izmjenama pravnih propisa koji se odnose na primjenu ovog ugovora.
- 2) Nadležna tijela, nositelji i tijela za vezu dviju država ugovornica, obvezuju se na uzajamnu besplatnu pomoć i suradnju pri primjeni ovog ugovora. Ako je potrebno dokazna sredstva iz druge države ugovornice, mogu se pribavljati i posredovanjem diplomatskih misija i konzularnih ureda.
- 3) Liječničke preglede osoba koje imaju prebivalište ili boravak na teritoriju druge države ugovornice obavlja nositelj mjesta prebivališta ili boravka na zahtjev i na teret nadležnog nositelja. Troškovi liječničkih pregleda se ne nadoknađuju, ako su obavljani u interesu nositelja obiju država ugovornica.

Članak 31.

Ovlasti diplomatske misije i konzularnog ureda

Diplomatske misije i konzularni uredi država ugovornica mogu se izravno obraćati tijelima, nositeljima i tijelima za vezu druge države ugovornice radi pribavljanja obavijesti i zaštite interesa državljana svoje države, bez dokazivanja posebne punomoći.

Članak 32.

Pristojbe i oslobađanje od službene ovjere

- 1) Oslobađanje ili smanjenje pristojbi za ovjeru, predviđeno pravnim propisima jedne države ugovornice, za ostvarivanje prava iz članka 2. ovoga ugovora, prema pravnim propisima te države ugovornice, vrijedi i za ostvarivanje prava iz istog članka, prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- 2) Isprave, dokumenti i pisani podnesci bilo koje vrste, koje je potrebno priložiti radi primjene ovog ugovora, nije potrebno ovjeravati.
- 3) Potvrde ili dokumenti, koje izdaju nadležna tijela, nadležni nositelji i tijela za vezu jedne države ugovornice, smatraju se važećim za nadležna tijela, nadležne nositelje i tijela za vezu druge države ugovornice.

Članak 33.

Priznavanje ovršnih odluka, rješenja i drugih isprava

- 1) Ovršne odluke sudova, kao i ovršna rješenja, te dokazi o neplaćanju doprinosa i drugih potraživanja iz socijalnog osiguranja nositelja ili nadležnih tijela jedne države ugovornice, kao i zahtjev za vraćanje neopravdano primljenih davanja, priznaju se i u drugoj državi ugovornici.
- 2) Priznavanje se može odbiti, jedino, ako se protiv javnom poretku one države ugovornice, u kojoj bi se odluka, rješenje ili druga isprava iz stavka 1. ovog članka, trebala priznati.
- 3) Na osnovi ovršnih odluka, rješenja i drugih isprava iz stavka 1. ovoga članka, provodi se ovrha u drugoj državi ugovornici. Ovršni se postupak provodi prema pravnim propisima koji se primjenjuju za odgovarajuće odluke, rješenja ili isprave države ugovornice na čijem teritoriju treba provesti ovrhu. Odluke, rješenja ili isprave moraju sadržavati potvrdu o njihovoj ovršnosti (klauzula o ovršnosti).
- 4) Uzajamna pomoć nositelja pri primjeni st. 1. do 3. ovoga članka ne uključuje zastupanje u sudskom postupku.

Članak 34.

Pravo nositelja na naknadu štete od trećih osoba

- 1) Ako osoba, koja prema pravnim propisima jedne države ugovornice prima davanje zbog štetnog događaja nastalog na teritoriju druge države ugovornice ima prema njezinim pravnim propisima pravo na naknadu štete od treće osobe, tada pravo na naknadu štete prelazi na nositelja prve države ugovornice prema pravnim propisima koji za njega vrijede.
- 2) Ako pravo na naknadu štete, zbog istovrsnih davanja iz istog štetnog događaja, pripada nositelju jedne države ugovornice i nositelju druge države ugovornice, može treća osoba, ono pravo koje prema stavku 1. ovoga članka prelazi na oba nositelja, namiriti uplatom jednom ili drugom nositelju. U međusobnom odnosu nositelji su obvezni razmjerno namiriti, prema davanjima koja isplaćuju.

Članak 35.

Podnošenje zahtjeva

- 1) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva koja su pri primjeni ovog ugovora ili pravnih propisa jedne države ugovornice, podnesena tijelu, nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi jedne države ugovornice, smatraju se zahtjevima, izjavama ili pravnim sredstvima podnesenim tijelu, nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge države ugovornice.
- 2) Zahtjev za davanje, podnesen prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se istodobnim zahtjevom za odgovarajuće davanje, prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- 3) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva, koja primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti tijelu,

nositelju ili nekoj drugoj nadležnoj službi te države ugovornice, mogu se u istom roku podnijeti odgovarajućem tijelu, nositelju ili nekoj drugoj službi druge države ugovornice.

- 4) U slučajevima iz st. 1. do 3. ovoga članka, zahtjevi, izjave ili pravna sredstva, bez odgađanja se prosljeđuju nositeljima ili odgovarajućim službama druge države ugovornice.

Članak 36.

Medusobni odnosi i službeni jezici

- 1) Nadležna tijela, nositelji i tijela za vezu dviju država ugovornica, radi primjene ovoga ugovora, uspostavljaju izravne međusobne odnose kao i odnose s osobama koje sudjeluju u postupku ili s njihovim opunomoćenicima.
- 2) Pri primjeni ovoga ugovora upotrebljavaju se službeni jezici država ugovornica.

Članak 37.

Isplata davanja

- 1) Nositelj, nadležan za pružanje davanja prema pravnim propisima jedne države ugovornice, davanja u novcu utvrđuje i isplaćuje u valuti koja vrijedi u toj državi ugovornici.
- 2) Isplata davanja iz stavka 1. ovoga članka korisniku koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, obavlja se u međunarodno priznatoj konvertibilnoj valuti.
- 3) Preračunavanje davanja obavlja se prema tečaju valuta koji je vrijedio na dan kada je nositelj, nadležan za pružanje davanja u novcu, doznačio sredstva isplatnom tijelu u svojoj državi radi isplate korisnicima u drugu državu ugovornicu.
- 4) Odredbe st. 2. i 3. ovoga članka vrijede i za međusobno nadoknađivanje troškova između nositelja i nadležnih nositelja dviju država ugovornica prema članku 16., članku 24. stavku 4. i članku 30. stavku 3. ovoga ugovora.

Članak 38.

Potraživanje preplaćenih svota davanja u novcu

Ako je nositelj jedne države ugovornice, za određeno razdoblje, isplatio mirovinu u većoj svoti od one koja korisniku pripada, taj nositelj može od nadležnog nositelja druge države ugovornice zatražiti zadržavanje više isplaćene svote od eventualne svote zaostatka koju taj nositelj za isto vremensko razdoblje treba isplatiti korisniku. Ovako obustavljena svota isplaćuje se izravno nositelju koji je to tražio.

Članak 39.

Rješavanje sporova

Sporove između nositelja pri primjeni i tumačenju ovoga ugovora rješavat će dogovorno nadležna tijela država ugovornica.

ODJELJAK V - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

Prijelazne odredbe

- 1) Ovaj ugovor ne utvrđuje pravo na davanja u novcu ili davanja u naravi za razdoblje prije njegovog stupanja na snagu.
- 2) Za utvrđivanje prava na davanje prema ovom ugovoru, uzima se u obzir i razdoblje osiguranja koje je, prema pravnim propisima država ugovornica, ostvareno prije njegovog stupanja na snagu pri čemu se razdoblje posebnog staža uzima u obzir u priznatom trajanju samo ako se odnosi na razdoblje prije 1. siječnja 1965.
- 3) Iznimno od odredbe članka 17. stavka 2. ovoga ugovora, razdoblje osiguranja, navršeno prije 8. listopada 1991., koje se, prema tada važećim propisima, računalo s uvećanim trajanjem dužim od kalendarskog, uzima se u obzir u priznatom trajanju.
- 4) Ovaj ugovor se primjenjuje na području mirovinskog i invalidskog osiguranja i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

Članak 41.

Davanja prema ranijim propisima

- 1) Davanja u novcu koja je nadležni nositelj jedne države ugovornice priznao prema pravnim propisima bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije prije 8. listopada 1991., uračunavanjem razdoblja osiguranja

navršenih prema pravnim propisima druge države ugovornice, ostaju trajna obveza nadležnog nositelja države ugovornice koji je ta davanja priznao.

- 2) Mirovina koju je nadležni nositelj jedne države ugovornice priznao u smislu stavka 1. ovoga članka, se ne preračunava ni u slučaju kada nadležni nositelj druge države ugovornice korisniku priznao pravo na mirovinu ili dio mirovine primjenom ovog ugovora na temelju razdoblja osiguranja ostvarenih nakon 8. listopada 1991. ili naknadno priznatog posebnog staža, prema svom unutarnjem zakonodavstvu.
- 3) U slučaju smrti korisnika mirovine iz st. 1. ili 2. ovoga članka, poslije 8. listopada 1991., odredbe navedenih stavaka primjenjuju se i na ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu.
- 4) Danom stupanja na snagu ovog ugovora, odredbe o zdravstvenoj zaštiti i korištenju prava na davanja u novcu, odgovarajuće se primjenjuju i na korisnike davanja iz st. 1. do 3. ovoga članka.

Članak 42.

Uračunavanje razdoblja osiguranja

- 1) Razdoblja osiguranja navršena u drugim državama, koja je bivša Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija preuzela međunarodnim ugovorima s tim državama, priznaje na svoj teret nositelj osiguranja one države ugovornice čiji je osiguranik državljanin. U slučaju da osoba ima državljanstvo obiju država ugovornica, navedena razdoblja će na svoj teret uračunati ona država ugovornica u kojoj osoba ima prebivalište na dan ostvarivanja prava na mirovinu. Ako se radi o osobi koja nije državljanin ni jedne od država ugovornica, a nije ni državljanin jedne od država sljednica bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, navedena razdoblja padaju na teret nositelja one države ugovornice čiji je (republički) državljanin ta osoba bila na dan preuzimanja obaveza, prema međunarodnom ugovoru.
- 2) Ako se istoj osobi, prema pravnim propisima obiju država ugovornica, u mirovinski staž računaju razdoblja osiguranja od 1. siječnja 1973. do 8. listopada 1991., navršena prema pravnim propisima bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika, ta će razdoblja na svoj teret uračunati samo ona država ugovornica čija je osoba državljanin na dan ostvarivanja prava na mirovinu. U slučaju da osoba ima državljanstvo obiju država ugovornica, navedena razdoblja će na svoj teret uračunati ona država ugovornica u kojoj osoba ima prebivalište na dan ostvarivanja prava na mirovinu.
- 3) Ako osiguranik u jednoj od država ugovornica ostvaruje pravo na mirovinu kao djelatna vojna osoba, razdoblja osiguranja u svojstvu vojnog osiguranika od 1. siječnja 1973. do 8. listopada 1991. iz stavka 2. ovoga članka, na svoj teret uračunava država ugovornica u kojoj osiguranik ostvaruje pravo na mirovinu.

Članak 43.

Ponovno određivanje mirovina

- 1) Mirovine koje je nadležni nositelj jedne države ugovornice priznao u razdoblju od 8. listopada 1991. do stupanja na snagu ovog ugovora, uračunavanjem razdoblja osiguranja navršenih prema pravnim propisima druge države ugovornice, po službenoj će se dužnosti ponovno odrediti prema odredbama ovog ugovora. Pravomoćnost prije donesenog rješenja nije prepreka za ponovno određivanje mirovine. U tim slučajevima, kao dan podnošenja zahtjeva, prema pravnim propisima druge države ugovornice uzima se dan kada je nadležni nositelj te druge države ugovornice zaprimio obavijest od nadležnog nositelja prve države ugovornice o pokretanju postupka za ponovno određivanje mirovine.
- 2) Mirovina se priznaje prema pravnim propisima druge države ugovornice koji su vrijedili na dan osiguranog slučaja kada je osiguranik prvi puta ostvario pravo na mirovinu u prvoj državi ugovornici. Ako prema pravnim propisima druge države ugovornice, nisu ispunjeni uvjeti za priznanje prava na

mirovinu na dan kada je nositelj prve države ugovornice prvi put priznao pravo na mirovinu, nadležni nositelj druge države ugovornice će priznati mirovinu od dana na koji su uvjeti za priznanje prava ispunjeni prema pravnim propisima te države ugovornice, ako su se uvjeti za priznanje prava i ponovno određivanje mirovine stekli prije datuma stupanja ovog ugovora na snagu.

- 3) Nadležni nositelj prve države ugovornice, ponovno će odrediti visinu priznate mirovine samo u odnosu na novoutvrđena razdoblja osiguranja u slučaju kada je nadležni nositelj druge države ugovornice priznao pravo na mirovinu prema st. 1. i 2. ovoga članka.
- 4) Ponovno određena mirovina prema pravnim propisima prve države ugovornice i priznata mirovina prema pravnim propisima druge države ugovornice prema st. 1. 2. i 3. ovoga članka, isplaćuju se od prvog dana idućeg mjeseca nakon mjeseca u kojem je od nadležnog nositelja koji je prvi priznao pravo na mirovinu, nadležni nositelj druge države ugovornice zaprimio obavijest o pokretanju postupka za ponovno određivanje mirovine.

Članak 44.

- 1) Pri preračunavanju mirovina prema članku 43. ovoga ugovora ne primjenjuju se odredbe članka 18. ovoga ugovora.
- 2) Mirovine, koje je nadležni nositelj jedne države ugovornice priznao, u razmjerom dijelu u razdoblju od 8. listopada 1991. do stupanja na snagu ovog ugovora, uračunavanjem razdoblja osiguranja navršenog prema pravnim propisima druge države ugovornice i primjenom nekog međunarodnog ugovora o socijalnom osiguranju, neće se preračunavati prema odredbama ovoga ugovora. Isto vrijedi i za tzv. samostalne mirovine priznate u istom razdoblju na osnovi ukupnih razdoblja osiguranja navršenih prema pravnim propisima obiju država ugovornica, ako je na osnovi tih razdoblja nositelj osiguranja neke treće države priznao svoje davanje prema međunarodnom ugovoru o socijalnom osiguranju između jedne od država ugovornica i te treće države.

Članak 45.

Obračun mirovina

Ako pri primjeni članka 43. ovog ugovora zbrojene mirovine, određene prema pravnim propisima obiju država ugovornica, na dan početka isplate budu niže od prije priznate mirovine koja bi se na taj dan isplaćivala samo prema pravnim propisima prve države ugovornice, nadležni nositelj te države ugovornice, isplaćivat će korisniku i razliku između visine svoje prije priznate mirovine i zbrojenih mirovina određenih prema pravnim propisima obiju država ugovornica na sljedeći način:

- a) korisniku, koji je prije ostvario mirovinu prema pravnim propisima jedne države ugovornice i koji na dan ponovnog određivanja mirovine ima prebivalište u toj državi ugovornici, nadležni će nositelj prije priznate mirovine i nadalje isplaćivati u istoj svoti koja bi mu pripadala prema pravnim propisima te države ugovornice. U tom će slučaju nadležni nositelj druge države ugovornice mirovinu toga korisnika izravno isplaćivati nadležnom nositelju prve države ugovornice, sve dok zbroj priznate i ponovno određene mirovine ne dostigne visinu mirovine koju je prije preračunavanja isplaćivao nadležni nositelj prve države ugovornice, od kada će nadležni nositelj svake države ugovornice isplaćivati svoj dio mirovine izravno korisniku;
- b) korisniku, koji je mirovinu prije ostvario u jednoj državi ugovornici, a koji na dan početka isplate ponovo određene, odnosno priznate mirovine ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, ili u nekoj trećoj državi, nadležni će nositelj prve države ugovornice isplaćivati mirovinu, ponovno određenu samo prema razdobljima osiguranja navršenim u toj državi ugovornici, i razliku između posljednje isplaćene svote prije priznate mirovine i ukupno zbrojenih mirovina određenih prema pravnim propisima obiju država ugovornica, na dan početka isplate mirovina.